

Облік і оподаткування

УДК 657.37:338.27:005.591.6(4ЄС+477)

**Шаповалова Алла Павлівна**

*кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування*

*Державний торговельно-економічний університет*

**Shapovalova Alla**

*PhD in Economics, Associate Professor of the*

*Department of Accounting and Taxation*

*State University of Trade and Economics*

*ORCID: 0000-0002-9749-9439*

**Кузьменко Олена Петрівна**

*старший викладач кафедри обліку та оподаткування*

*Державний торговельно-економічний університет*

**Kuzmenko Olena**

*Senior Lecturer of the Department of Accounting and Taxation*

*State University of Trade and Economics*

*ORCID: 0000-0002-2417-924X*

**Прокопова Олена Миколаївна**

*кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку та оподаткування*

*Державний торговельно-економічний університет*

**Prokopova Olena**

*PhD in Economics, Associate Professor of the*

*Department of Accounting and Taxation*

*State University of Trade and Economics*

*ORCID: 0000-0003-0823-0188*

## ПЕРЕХІД ДО ПРОЗОРОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО ВИМОГ CSRD ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СТРУКТУРУ КАПІТАЛУ КОМПАНІЙ

### TRANSITION TO TRANSPARENT FINANCIAL REPORTING IN ACCORDANCE WITH CSRD REQUIREMENTS AND ITS IMPACT ON THE STRUCTURE

***Анотація.** Вступ. У сучасних умовах глобалізації та цифровізації економіки прозорість фінансової звітності набуває особливого значення. Впровадження Директиви ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD) стало одним із ключових кроків на шляху до формування єдиних стандартів розкриття інформації про фінансові та нефінансові аспекти діяльності компаній. Нові вимоги спрямовані на підвищення рівня довіри інвесторів, кредиторів та суспільства до корпоративної звітності та зменшення інформаційної асиметрії.*

*Особливої актуальності це питання набуває для українських підприємств, які інтегруються в європейський економічний простір та поступово адаптують свою систему обліку та звітності до міжнародних стандартів. Відповідність вимогам CSRD не лише підвищує конкурентоспроможність компаній, а й безпосередньо впливає на структуру їх капіталу. Це проявляється в зміні підходів до фінансування, посиленні уваги до екологічних, соціальних та управлінських аспектів (ESG). Отже, вивчення впливу переходу до прозорої фінансової звітності відповідно до вимог CSRD на структуру капіталу компаній є важливим як у теоретичному, так і в практичному аспекті, адже дає змогу виявити нові можливості та ризики для бізнесу під час посилення регуляторних вимог та змін інвестиційного середовища.*

*Метою статті є дослідження особливостей переходу до прозорості фінансової звітності відповідно до вимог CSRD та визначення його впливу на структуру капіталу компаній.*

*Матеріалами роботи слугували праці вітчизняних і зарубіжних науковців, присвячені інтеграції ESG-показників у систему фінансової звітності, аналізу впливу вимог CSRD на структуру капіталу компаній, а також вивченню практики підготовки прозорості фінансової та нефінансової звітності.*

*Застосовано такі наукові методи: критичний аналіз наукових джерел (для визначення стану та тенденцій досліджень у сфері ESG-звітності й впливу CSRD на фінансові результати діяльності компаній); метод синтезу (для узагальнення окремих наукових положень у цілісне висвітлення заявленої проблематики); метод узагальнення (для формулювання висновків).*

*Результати. У статті розкрито особливості переходу до прозорості фінансової звітності відповідно до вимог Директиви ЄС про корпоративну звітність зі сталого розвитку (CSRD) та його вплив на структуру капіталу компаній. Окреслено сутність концепції сталого розвитку та інтеграції ESG-показників у фінансову та нефінансову звітність. Проаналізовано ключові положення CSRD. Визначено основні аспекти впливу прозорості звітності на структуру капіталу підприємств, зокрема, підвищення фінансової прозорості, оптимізацію співвідношення власного й позикового капіталу, покращення кредитного рейтингу, стимулювання довгострокових інвестицій та входження в міжнародні ESG-рейтинги. Наведено приклади українських компаній, які вже впроваджують принципи сталого розвитку у свою діяльність. Зроблено висновок, що перехід до звітності відповідно до CSRD є стратегічним чинником поліпшення фінансової стійкості, інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності українських підприємств.*

*Перспективи. У подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на оцінюванні ефективності застосування CSRD у різних секторах економіки, аналізі впливу прозорості фінансової та ESG-звітності на структуру капіталу та інвестиційну привабливість компаній, а також на розробленні методичних підходів до інтеграції нефінансових показників у корпоративне управління.*

**Ключові слова:** CSRD, прозора фінансова звітність, ESG, структура капіталу, сталий розвиток, інвестиційна привабливість, корпоративна звітність.

**Summary.** *Introduction. In the context of globalization and digitalization of the economy, the transparency of financial reporting acquires particular importance. The implementation of the EU Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) has become one of the key steps toward establishing unified standards for the disclosure of financial and non-financial aspects of corporate activities. The new requirements are aimed at enhancing the trust of investors, creditors, and society in corporate reporting and reducing information asymmetry.*

*This issue is especially relevant for Ukrainian enterprises that are integrating into the European economic space and gradually adapting their accounting and reporting systems to international standards. Compliance with the CSRD requirements not only increases the competitiveness of companies but also directly affects their capital structure. This is reflected in changes to financing approaches and increased attention to environmental, social, and governance (ESG) factors. Therefore, examining the impact of the transition to transparent financial reporting in accordance with CSRD on companies' capital structure is important from both theoretical and practical perspectives, as it reveals new opportunities and risks for businesses in the face of stricter regulations and evolving investment environments.*

*The purpose of this article is to investigate the features of the transition to transparent financial reporting under CSRD requirements and to determine its impact on the capital structure of companies.*

*The study is based on the works of domestic and foreign scholars addressing the integration of ESG indicators into financial reporting, the impact of CSRD requirements on corporate capital structure, and the practice of preparing transparent financial and non-financial reports.*

*The following scientific methods were applied: critical analysis of academic sources (to identify the state and trends of research in ESG reporting and the impact of CSRD on companies' financial outcomes); synthesis (to generalize separate theoretical provisions into a comprehensive understanding of the problem); and generalization (to formulate conclusions).*

*Results. The article highlights the specific features of the transition to transparent financial reporting under the CSRD and its impact on companies' capital structure. It clarifies the essence of the concept of sustainable development and the integration of ESG indicators into financial and non-financial reporting. Key provisions of the CSRD are analyzed. The study identifies the main aspects of how transparent reporting influences corporate capital structure, including greater financial transparency, optimization of the equity-to-debt ratio, improvement of credit ratings, stimulation of long-term investments, and entry into international ESG ratings. Examples of Ukrainian companies that are already adopting sustainable development principles in their operations are provided. It is concluded that compliance with CSRD reporting requirements is a strategic factor in strengthening financial stability, investment attractiveness, and the overall competitiveness of Ukrainian enterprises.*

*Prospects. Future research should focus on assessing the effectiveness of CSRD implementation across different economic sectors, analyzing the impact of transparent financial and ESG reporting on capital structure and investment*

*attractiveness, and developing methodological approaches to the integration of non-financial indicators into corporate governance.*

**Key words:** *CSRD, transparent financial reporting, ESG, capital structure, sustainable development, investment attractiveness, corporate reporting.*

**Постановка проблеми.** У сучасних умовах глобалізації та зростання вимог до корпоративної відповідальності підприємства дедалі більше орієнтуються на прозорість своєї фінансової діяльності та ефективну взаємодію з різними зацікавленими сторонами, серед яких інвестори, кредитори, державні органи та суспільство загалом. Забезпечення прозорості фінансових та нефінансових показників стає не лише елементом репутаційного фактору, а й важливим інструментом підвищення результативності управління капіталом та стратегічного розвитку компаній.

Європейська директива про звітність у сфері сталого розвитку (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) встановлює нові стандарти інтегрованої фінансової та нефінансової звітності для компаній, передбачаючи врахування показників ESG (Environmental, Social, Governance – екологічних, соціальних та управлінських) у традиційні фінансові звіти. Це створює основу для більшої прозорості функціонування компаній, покращує довіру інвесторів та сприяє ефективнішому прийняттю фінансових рішень.

Перехід до прозорості фінансової звітності відповідно до вимог CSRD має безпосередній вплив на структуру капіталу компаній. З одного боку, підвищення прозорості може зменшувати ризики для інвесторів і кредиторів, що стимулює залучення більш доступного фінансування та оптимізацію співвідношення власного та позикового капіталу. З іншого боку, інтеграція ESG-показників у фінансову звітність потребує від компаній перерозподілу ресурсів, зміни підходів до оцінювання активів і зобов'язань, а також посилення корпоративного управління.

Дослідження впливу CSRD на структуру капіталу компаній дає змогу виявити нові закономірності у фінансовому плануванні, управлінні ризиками та формуванні стратегічних пріоритетів, щосприяє підвищенню стійкості та конкурентоспроможності підприємств на національному та міжнародному ринках.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Зростання вимог до прозорості бізнесу та орієнтація на принципи сталого розвитку зумовлюють активізацію наукових дискусій щодо інтеграції ESG у систему корпоративної звітності. Так, А. Огієнко [1] розкриває сутність сталого розвитку підприємства, окреслюючи перспективи та перешкоди на шляху його досягнення. Г. Уманців [2] вивчає звітність про сталий розвиток крізь призму корпоративної соціальної відповідальності, підкреслюючи її вплив на імідж і довіру до бізнесу. Г. Лучко [3] аналізує особливості реалізації соціальної відповідальності бізнесу в Україні як ключового елемента сталого розвитку. Принципи ESG та цілі сталого розвитку в контексті їх облікової інтеграції розглядають у своїй праці В. Костюченко, І. Пащенко та І. Саковець [4]. Д. Затонацький [5] досліджує напрями регулювання стандартів ESG на національному та міжнародному рівнях, характеризуючи механізми їх імплементації у вітчизняну практику.

О. Олійник та І. Поліщук [6] акцентують увагу на обліковому забезпеченні показників ESG-звітності з урахуванням інформаційних потреб користувачів і чинних законодавчих вимог. Д. Селецька [7] аналізує впровадження стандартів GRI (Global Reporting Initiative) у сферу ESG-звітності, наголошуючи на важливості відображення нематеріальних чинників діяльності підприємств. К. Середюк [8] окреслює особливості використання ESG у роботі українських компаній у воєнний період, виокремлюючи специфічні виклики та обмеження. Г. Будяков [9] вивчає сучасні вимоги до звітності ESG зі сталого розвитку в Україні та ЄС і визначає шляхи реалізації формування цієї звітності.

У зарубіжних дослідженнях значну увагу приділяють впливу європейського регуляторного середовища на розвиток корпоративної звітності. Так, K. Hummel та D. Jobst [10] підкреслюють ключову роль Директиви CSRD у гармонізації вимог до розкриття нефінансової інформації та забезпеченні прозорості бізнесу на міжнародному рівні.

Однак у науковій літературі залишаються недостатньо розкритими питання, пов'язані з тим, як виконання вимог CSRD впливає на механізми становлення структури капіталу компаній, які переваги та ризики це створює для бізнесу різних секторів економіки.

**Метою статті** є вивчення особливостей переходу до прозорої фінансової звітності відповідно до вимог CSRD та визначення його впливу на структуру капіталу компаній.

**Матеріали і методи.** Матеріалами дослідження є праці вітчизняних та зарубіжних авторів, що висвітлюють питання інтеграції ESG-показників у фінансову звітність, вплив стандартів CSRD на структуру капіталу компаній, а також досвід підготовки прозорої фінансової та нефінансової звітності.

У ході роботи використано такі наукові методи: критичний аналіз наукової літератури (для окреслення сучасного стану досліджень у сфері ESG-звітності та впливу CSRD на фінансові показники компаній), метод синтезу (для об'єднання окремих наукових положень у комплексне вивчення нашого питання); табличний метод (для систематизації та наочності представлених даних), метод логічного узагальнення результатів (для формулювання висновків).

**Виклад основного матеріалу.** У сучасних умовах глобалізації та зростання вимог до корпоративної відповідальності підприємства дедалі більше орієнтуються на принципи сталого розвитку, що підкреслює важливість прозорості та підзвітності бізнесу перед суспільством.

Сталий розвиток передбачає забезпечення балансу між потребами сучасних та майбутніх поколінь, сприяючи економічному зростанню та соціальній справедливості без завдання шкоди навколишньому середовищу. Для його реалізації необхідна ефективна координація між державними, приватними та міжнародними структурами, а також розроблення чітких стратегій розвитку на всіх рівнях – від підприємств до урядових органів. Упровадження принципів сталого розвитку допомагає мінімізувати екологічні ризики, зберегти ресурси для нащадків і створює умови для стабільного глобального прогресу. У бізнес-контексті концепція сталого розвитку інтегрує економічні, екологічні та соціальні аспекти діяльності компаній, що отримало загальноприйняту форму – ESG. Дотримання ESG-принципів гарантує основу для відповідального, прозорого та ефективного ведення бізнесу [1, с. 223].

Застосування ESG-практик надає компаніям додаткові конкурентні переваги на ринку та сприяє підвищенню їх інвестиційної привабливості. Сучасні великі інвестори все частіше націлені на показники соціальної відповідальності та сталого розвитку бізнесу, тому підприємства, що інтегрують ESG-підходи, мають вищі шанси привернути їх увагу. Для українських компаній у період воєнних викликів упровадження ESG-інструментів могло б стати важливим чинником збереження стабільності та зміцнення безпеки як бізнесу, так і суспільства загалом [8, с. 41].

Принципи ESG слугують орієнтиром для зацікавлених сторін, оскільки демонструють, як компанія управляє ризиками та використовує можливості, що виникають у сфері екологічних, соціальних та управлінських аспектів [4, с. 118].

На сьогодні вітчизняні компанії стикаються з необхідністю не лише забезпечувати відкритість своєї діяльності, а й адаптувати ESG-звіти – документи, які відображають інформацію про екологічні, соціальні та управлінські аспекти бізнесу, – до вимог міжнародних стандартів [7, с. 20].

Прозора фінансова звітність передбачає повне розкриття даних про фінансові результати, управління ризиками, а також дотримання соціальних та екологічних зобов'язань.

Особливого значення в цьому контексті набувають вимоги Директиви CSRD, яка зобов'язує компанії надавати стандартизовану інформацію про екологічний вплив, соціальні фактори та корпоративне управління. Це означає перехід від традиційної моделі фінансової звітності до комплексного підходу, що поєднує фінансові показники з нефінансовими аспектами діяльності, формуючи більш цілісну картину ефективності та відповідальності бізнесу.

Директива 2022/2464 щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку (CSRD) – це новий законодавчий документ ЄС, згідно з яким великі компанії повинні регулярно публікувати інформацію про їх вплив на навколишнє середовище та соціальні аспекти діяльності [5, с. 77]. Це дає змогу інвесторам, споживачам, політикам та іншим зацікавленим сторонам оцінювати нефінансові показники компаній і стимулює їх до застосування більш серйозних бізнес-підходів.

Відзначимо, що основними користувачами ESG-звітності є дві групи:

- інвестори та керівний склад, які приймають рішення щодо управління оборотними та необоротними активами;
- громадські організації [6, с. 4].

CSRD встановила детальні вимоги до звітності про сталий розвиток у всьому ЄС, створивши стандартизовану мову для подання інформації щодо ESG-показників. Основні положення CSRD згруповано в табл. 1.

Зауважимо, що CSRD передбачає поетапне впровадження:

- перша звітність у 2025 році за 2024 фінансовий рік компаній, на які вже поширювалася дія NFRD (Директива про нефінансову звітність, Non-Financial Reporting Directive (NFRD));

– перша звітність у 2026 році за 2025 фінансовий рік інших великих компаній;

– перша звітність у 2027 році за 2026 фінансовий рік малих та середніх підприємств (МСП), що котируються на регульованих ринках ЄС, а також малих нескладних кредитних установ та кептивних (пере)страхових компаній, але без урахування мікропідприємств [10].

*Таблиця 1*

**Основні положення CSRD**

| Положення                                          | Опис                                                                                                                       |
|----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Розширення сфери застосування                      | До 50 000 компаній у ЄС підпадатимуть під вимоги звітності про сталий розвиток                                             |
| Звітність відповідно до ERSR                       | Компанії зобов'язані звітувати за Європейськими стандартами звітності про сталий розвиток (ESRS), які наразі розробляються |
| Принцип подвійної суттєвості                       | Підтверджує необхідність оцінювання як фінансових, так і нефінансових ризиків та можливостей                               |
| Узгодження із «Зеленою угодою» та наявними рамками | Охоплює відповідність Таксономії ЄС, SFDR та іншим стандартам сталого розвитку                                             |
| Урахування рекомендацій TCFD та GRI                | Забезпечує додаткові вимоги до прозорості та порівнянності звітності, беручи до уваги міжнародні стандарти                 |
| Гарантія аудиторів                                 | На початковому етапі надається обмежена гарантія з поступовим переходом до розумної запоруки в майбутньому                 |

*Джерело: [11]*

Уже з 2029 року українські компанії, що ведуть діяльність у ЄС, також будуть зобов'язані звітувати відповідно до CSRD 2022/2464. Насамперед це стосується підприємств, у яких чистий обіг від 150 млн євро та є принаймні одна дочірня компанія або філія в Євросоюзі, а також компаній із цінними паперами на європейських біржах незалежно від місця реєстрації. У звітності має бути представлена інформація про:

- екологічні аспекти;
- соціальні фактори (умови праці, рівність, недискримінацію, різноманітність та інклюзію, права людини, вплив діяльності на здоров'я);

- галузеві стандарти, які враховують масштаб ризиків;
- відповідність бізнес-моделі та стратегії принципам переходу до сталої економіки.

До того ж компанії мають описувати процес належної перевірки діяльності в ланцюгах створення вартості, оцінювати нематеріальні ресурси та прогнозовано розкривати інформацію [12].

Інтеграція екологічних, соціальних та управлінських намірів у корпоративну стратегію, а також встановлення ESG-показників, що відображають унікальні компетенції компанії та відповідають міжнародним стандартам, сприятимуть ефективному використанню ресурсів для забезпечення стійкого розвитку та підвищенню позицій у міжнародних ESG-рейтингах [3, с. 6].

Звіт про сталий розвиток дає змогу компаніям відповідати на широкий спектр запитів заінтересованих осіб у єдиному документі. CSRD передбачає його включення до річного фінансового звіту компанії, що фактично інтегрує нефінансові показники в традиційну фінансову звітність і гарантує прозорість фінансової інформації для інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін [9, с. 333].

Така інтеграція безпосередньо впливає на структуру капіталу компаній (табл. 2), оскільки прозорість та відповідність ESG-критеріям можуть змінювати умови залучення фінансування, формування власного капіталу та управління ризиками.

*Таблиця 2*

**Вплив переходу до прозорості фінансової звітності відповідно до вимог CSRD на структуру капіталу компаній**

| № | Показник                       | Вплив на структуру капіталу                                                                                                                                                                                     |
|---|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | Підвищення прозорості фінансів | Забезпечує достовірність фінансових даних, що зменшує ризики для інвесторів та кредиторів. Це може сприяти зниженню вартості залученого капіталу та підвищенню частки власного капіталу за рахунок довіри ринку |

|   |                                                            |                                                                                                                                                                                             |
|---|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2 | Оптимізація співвідношення власного та залученого капіталу | Прозора звітність допомагає чіткіше оцінювати фінансову стійкість компанії, що дає змогу ефективніше балансувати між власними та позиковими коштами, зменшуючи фінансові ризики             |
| 3 | Покращення кредитного рейтингу                             | Відкрита фінансова інформація підвищує довіру кредиторів, що може призвести до зниження процентних ставок за кредитами та більш вигідних умов фінансування, зміцнюючи структуру капіталу    |
| 4 | Стимулювання довгострокових інвестицій                     | Інвестори охочіше вкладають у компанії з прозорою звітністю, що дає змогу використовувати довгострокові ресурси та стабілізувати структуру капіталу, збільшуючи частку тривалих зобов'язань |
| 5 | Входження в міжнародні ESG-рейтинги                        | Позитивне оцінювання за ESG покращує привабливість компанії для глобальних інвесторів, що сприяє залученню довгострокового капіталу та зменшенню залежності від короткострокових позик      |

*Джерело:* авторська розробка

Розглянемо основні аспекти цього впливу більш детально.

1. *Підвищення прозорості фінансів.* Інтеграція нефінансових показників у фінансову звітність дає змогу інвесторам та кредиторам точніше оцінювати ризики та прибутковість. Так, наприклад, компанія ДТЕК публікує інтегровані звіти, де відображає не лише фінансові результати, але й інвестиції в зелену енергетику, що підвищує довіру до її довгострокової стратегії [13].

2. *Оптимізація співвідношення власного та залученого капіталу.* Компанії змушені більш раціонально розподіляти фінансові ресурси між власним та позиковим капіталом, ураховуючи екологічні та соціальні ризики. Компанія «Astarta Holding» – вертикально інтегрований агропромисловий холдинг, що активно впроваджує ESG-критерії та принципи сталого розвитку. Вона активно співпрацює з міжнародними фінансовими установами. Зокрема в червні 2023 року отримала фінансування в розмірі 30 млн дол. США від Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР), у тому числі кредит – 9 млн дол. США, пов'язаний із досягненням цілей у сфері сталого розвитку [14]. Це свідчить про те, що агропромхолдинг активно оптимізує своє співвідношення

власного та залученого капіталу, беручи до уваги екологічні та соціальні ризики.

Завдяки такому підходу компанія не лише забезпечує фінансову стабільність, а й підвищує свою конкурентоспроможність на міжнародному ринку, демонструючи інвесторам відповідальність у сфері сталого розвитку.

3. *Покращення кредитного рейтингу.* Прозорість та стандартизованість звітності збільшує довіру кредиторів та інвесторів, що може знизити вартість капіталу.

First Ukrainian International Bank (FUIB) є одним із перших українських банків, який запровадив фінансову звітність за міжнародними стандартами (IFRS) ще в 1991 році та отримав кредитний рейтинг від міжнародного агентства Fitch у 1998 році.

У 2024 році Fitch Ratings підтвердило національний рейтинг FUIB, підкреслюючи високий рівень корпоративного управління та прозорості, що позитивно впливає на довіру інвесторів та знижує вартість капіталу для банку [15].

Цей приклад демонструє, як упровадження міжнародних стандартів звітності та прозорість ESG-практик можуть покращити кредитний рейтинг компанії.

4. *Стимулювання довгострокових інвестицій.* Інформація про ESG-показники сприяє плануванню стратегічних інвестицій та підтримує сталий розвиток компанії. Уже згадана вище компанія ДТЕК у рамках своєї стратегії на 2030 рік прагне досягти вуглецевої нейтральності до 2040 року та інтегрувала 12 Цілей сталого розвитку ООН у свою ESG-стратегію.

З початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року компанія інвестувала 1,4 млрд євро, зокрема в проєкти з відновлювальної енергетики, такі як вітрова електростанція Тилігульська та 140-мільйонний проєкт з акумулювання енергії. Ці інвестиції спрямовані на

залучення міжнародних інвесторів та підготовку до майбутнього України [16].

5. *Входження в міжнародні ESG-рейтинги.* Виконання вимог CSRD підвищує конкурентоспроможність компаній на міжнародному ринку капіталу та інвестицій. Виконання вимог CSRD дає підприємствам змогу демонструвати прозорість та відповідальність у сфері сталого розвитку, що є ключовим критерієм для оцінювання за ESG-рейтингами. Це підвищує довіру міжнародних інвесторів і кредиторів, відкриває доступ до нових джерел капіталу та покращує позиції компанії на глобальному фінансовому ринку. Завдяки цьому підприємства стають більш конкурентоспроможними та здатними залучати інвестиції на вигідних умовах.

Отже, інтеграція ESG-показників та відповідність вимогам CSRD безпосередньо впливають на структуру капіталу компаній, підвищуючи прозорість фінансів, оптимізуючи співвідношення власного та залученого капіталу, покращуючи кредитний рейтинг, стимулюючи довгострокові інвестиції та сприяючи входженню в міжнародні ESG-рейтинги. Це демонструє, що сталий розвиток та прозора звітність стають не лише етичним, а й стратегічним фактором конкурентоспроможності та фінансової стабільності підприємств.

Водночас підготовка такої звітності залишається складним завданням, оскільки має відповідати законодавчим та стандартним вимогам, бути релевантною, порівнюваною, перевіреною, зрозумілою та давати правдиве уявлення про діяльність компанії [11]. Саме це формує потребу в застосуванні принципу подвійної суттєвості та комплексному розкритті інформації відповідно до ESRS, включно з описом політики, цілей та заходів компанії, що підводить нас до аналізу механізмів підготовки прозорої фінансової та ESG-звітності.

**Висновки і перспективи подальших досліджень.** Отже, перехід до прозорої фінансової звітності відповідно до вимог CSRD є ключовим

кроком у впровадженні принципів сталого розвитку та інтеграції ESG-показників у роботу компаній. Цей процес забезпечує стандартизоване надання інформації про екологічні, соціальні та управлінські аспекти бізнесу, що підвищує прозорість фінансів і довіру інвесторів. Застосування CSRD сприяє оптимізації співвідношення власного та залученого капіталу, даючи змогу компаніям більш раціонально управляти фінансовими ресурсами та враховувати ESG-ризики. Прозора та інтегрована звітність покращує кредитний рейтинг і знижує вартість капіталу, стимулюючи залучення довгострокових інвестицій. Крім того, виконання вимог CSRD відкриває доступ до міжнародних ESG-рейтингів та нових джерел фінансування, збільшуючи конкурентоспроможність компаній на глобальному ринку. Уведення таких стандартів також допомагає формувати стійку бізнес-модель та ефективно управляти ризиками. Загалом перехід до прозорості фінансової звітності стає стратегічним інструментом поліпшення фінансової стабільності та тривалого розвитку підприємств.

У подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на оцінюванні ефективності впровадження CSRD у різних секторах економіки, аналізі впливу прозорості фінансової та ESG-звітності на структуру капіталу та інвестиційну привабливість компаній, а також на розробленні методичних підходів до інтеграції нефінансових показників у корпоративне управління.

### **Література**

1. Огієнко А. Сталий розвиток підприємства: сутність поняття, перспективи та перешкоди. *Modeling the development of the economic systems*. 2024. № 3. С. 222–228. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-31>.
2. Уманців Г. Звітність про сталий розвиток у вимірі корпоративної соціальної відповідальності. *Scientia fructuosa*. 2023. № 149(3). С. 59–71. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2023\(149\)05](https://doi.org/10.31617/1.2023(149)05).

3. Лучко Г. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. № 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-130>.
4. Костюченко В., Пащенко І., Саковець І. Принципи ESG і цілі сталого розвитку: обліковий аспект. *Grail of science*. 2023. № 27. С. 117–123. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.12.05.2023.012>.
5. Затонацький Д. Основні напрями регулювання стандартів ESG на національному та міжнародному рівні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 5. С. 74–81. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.5.74>.
6. Олійник О., Поліщук І. Облікове забезпечення формування показників ESG-звітності відповідно до інформаційних запитів користувачів: законодавче регулювання. *Економіка та суспільство*. 2024. № 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-13>.
7. Селецька Д. О. Формування ESG-звітності за стандартами GRI: соціальний аспект. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2024. № 3(59). С. 20–36. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2024-3\(59\)-20-36](https://doi.org/10.26642/pbo-2024-3(59)-20-36).
8. Середюк К. Впровадження практики ESG в діяльність українських компаній у воєнний період. *Причорноморські економічні студії*. 2023. № 84. С. 41–46. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.84-6>.
9. Будяков Г. В. Переваги формування звітності ESG зі сталого розвитку на засадах ІТ-аутсорсингу. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2024. Т. 2, № 14. С. 328–341. DOI: <https://doi.org/10.32750/2024-0230>.
10. Hummel K., Jobst D. An overview of corporate sustainability reporting legislation in the European Union. *Accounting in Europe*. 2024. Vol. 21, Iss. 3. P. 320–355. DOI: <https://doi.org/10.1080/17449480.2024.2312145>.
11. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 amending Regulation (EU) No 537/2014,

Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464> (дата звернення: 08.09.2025).

12. 3 2028 року українські компанії, що працюють в ЄС, звітуватимуть про сталий розвиток. *Офіс сталих рішень*. 2022. URL: <https://ukraine-oss.com/z-2028-roku-ukrayinski-kompaniyi-shho-praczuuyut-v-yes-zvituvatymut-pro-stalyj-rozvytok> (дата звернення: 06.09.2025).

13. Сталий розвиток. *ДТЕК*. URL: <https://dtek.com/sustainability/> (дата звернення: 07.09.2025).

14. ЄБРР надає Астарті фінансовий пакет на суму 30 мільйонів доларів США. *Астарта-Київ: офіційний вебсайт*. 2023. URL: <https://astartaholding.com/yebrr-nadaye-astarti-finansovyj-paket-na-sumu-30-miljoniv-dolariv-ssha/> (дата звернення: 08.09.2025).

15. Fitch revises Ukrainian banks' national ratings on recalibration; upgrades FUIB; affirms Ukreximbank. *Fitch Ratings*. 2024. URL: <https://www.fitchratings.com/research/banks/fitch-revises-ukrainian-banks-national-ratings-on-recalibration-upgrades-fuib-affirms-ukreximbank-28-10-2024> (дата звернення: 08.09.2025).

16. The epic battle to keep Ukraine's lights on. *The Times*. 2025. URL: <https://www.thetimes.com/business-money/energy/article/epic-battle-keep-ukraine-lights-on-dtek-energy-2tjrr7b63> (дата звернення: 08.09.2025).

## References

1. Ohienko, A. (2024). Stalyi rozvytok pidpriemstva: sutnist poniattia, perspektyvy ta pereshkody [Sustainable development of the enterprise: The essence of the concept, prospects and obstacles]. *Modeling the Development of the Economic Systems*, (3), 222–228. <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-31> [in Ukrainian].

2. Umantsiv, H. (2023). Zvitnist pro stalyi rozvytok u vymiri korporatyvnoi sotsialnoi vidpovidalnosti [Sustainability reporting in the dimension of corporate social responsibility]. *Scientia Fructuosa*, 149(3), 59–71. [https://doi.org/10.31617/1.2023\(149\)05](https://doi.org/10.31617/1.2023(149)05) [in Ukrainian].
3. Luchko, H. (2024). Sotsialna vidpovidalnist biznesu v Ukraini [Social responsibility of business in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (67). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-130> [in Ukrainian].
4. Kostiuhenko, V., Pashchenko, I., & Sakovets, I. (2023). Pryntsypy ESG i tsili staloho rozvytku: oblikovy aspekt [ESG principles and sustainable development goals: The accounting aspect]. *Grail of Science*, (27), 117–123. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.12.05.2023.012> [in Ukrainian].
5. Zatonatskyi, D. (2024). Osnovni napriamy rehuliuвання standartiv ESG na natsionalnomu ta mizhnarodnomu rivni [Main directions of ESG standards regulation at national and international level]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, (5), 74–81. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.5.74> [in Ukrainian].
6. Oliinyk, O., & Polishchuk, I. (2024). Oblikove zabezpechennia formuvannia pokaznykiv ESG-zvitnosti vidpovidno do informatsiinykh zapytiv korystuvachiv: zakonodavche rehuliuвання [Accounting support for ESG reporting indicators formation in response to users' information requests: Legislative regulation]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (65). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-13> [in Ukrainian].
7. Seletska, D. O. (2024). Formuvannia ESG-zvitnosti za standartamy GRI: sotsialnyi aspekt [Formation of ESG reporting according to GRI standards: The social aspect]. *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu – Problems of Theory and Methodology of Accounting, Control and Analysis*, 3(59), 20–36. [https://doi.org/10.26642/pbo-2024-3\(59\)-20-36](https://doi.org/10.26642/pbo-2024-3(59)-20-36) [in Ukrainian].

8. Serediuk, K. (2023). Vprovadzhennia praktyky ESG v diialnist ukrainskykh kompanii u voiennyi period [Implementation of ESG practices in Ukrainian companies during the war period]. *Prychornomorski ekonomichni studii – Black Sea Economic Studies*, (84), 41–46. <https://doi.org/10.32782/bses.84-6> [in Ukrainian].

9. Budiakov, H. V. (2024). Perevahy formuvannia zvitnosti ESG zi staloho rozvytku na zasadakh IT-outsorsynhu [Advantages of ESG sustainability reporting based on IT outsourcing]. *Yevropeyskyi naukovyi zhurnal ekonomichnykh ta finansovykh innovatsii – European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation*, 2(14), 328–341. <https://doi.org/10.32750/2024-0230> [in Ukrainian].

10. Hummel, K., & Jobst, D. (2024). An overview of corporate sustainability reporting legislation in the European Union. *Accounting in Europe*, 21(3), 320–355. <https://doi.org/10.1080/17449480.2024.2312145>

11. Directive (EU) 2022/2464 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 amending Regulation (EU) No 537/2014, Directive 2004/109/EC, Directive 2006/43/EC and Directive 2013/34/EU, as regards corporate sustainability reporting. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2464>

12. Z 2028 roku ukrainski kompanii, shcho pratsiuiut v YeS, zvituvatymut pro stalyi rozvytok [From 2028 Ukrainian companies operating in the EU will report on sustainable development]. (2022). *Ofis stalykh rishen – Office of Sustainable Solutions*. Retrieved from <https://ukraine-oss.com/z-2028-roku-ukrayinski-kompaniyi-shho-praczyuyut-v-yes-zvituvatymut-pro-stalyj-rozvytok> [in Ukrainian].

13. Stalyi rozvytok [Sustainability]. (n.d.). *DTEK*. Retrieved from <https://dtek.com/sustainability/> [in Ukrainian].

14. YEBRR nadaie Astarti finansovyi paket na sumu 30 milioniv dolariv SShA [EBRD provides Astarta with a financial package worth 30 million USD].

(2023). *Astarta-Kyiv: ofitsiyni vebsait – Astarta-Kyiv: Official Website*. Retrieved from <https://astartaholding.com/yebrr-nadaye-astarti-finansovyj-paket-na-sumu-30-miljoniv-dolariv-ssha/> [in Ukrainian].

15. Fitch revises Ukrainian banks' national ratings on recalibration; upgrades FUIB; affirms Ukreximbank. (2004). *Fitch Ratings*. Retrieved from <https://www.fitchratings.com/research/banks/fitch-revises-ukrainian-banks-national-ratings-on-recalibration-upgrades-fuib-affirms-ukreximbank-28-10-2024>

16. The epic battle to keep Ukraine's lights on. (2025). *The Times*. Retrieved from <https://www.thetimes.com/business-money/energy/article/epic-battle-keep-ukraine-lights-on-dtek-energy-2tjrr7b63>